

Het EOM, één jaar later, één jaar wijzer?

Middagen van het recht

FOD Justitie

20 mei 2022

Prof. dr. Vanessa Franssen

Inhoudstafel

- ▶ Inleiding
- ▶ EOM-verordening: een « meerkoppige draak »?
- ▶ Enkele *capita selecta*
 - ▶ Onafhankelijkheid EOM
 - ▶ Rol van rechter in het onderzoek
 - ▶ Materiële bevoegdheid
 - ▶ Belgische keuzes
 - ▶ OR
 - ▶ Douane
 - ▶ Lacunes
- ▶ Conclusie

Inleiding (1)

- ▶ Achtergrond totstandkoming EOM
 - ▶ Gebrekkige handhaving door LS_n (ondanks verdragsrechtelijke verplichting)
 - ▶ Wantrouwen EU-LS_n
 - ▶ Moeilijke onderhandelingen en politiek compromis

Inleiding (2)

- ▶ Aanpassingen Belgische wetgeving
 - ▶ Voorbereidende studie FOD Justitie door KU Leuven en Uliège:
 - ▶ FRANSSEN, V., VERBRUGGEN, F., CLAES, A.-L. en WERDING, A., *Implementatie van het Europees Openbaar Ministerie in de Belgische Rechtsorde / Mise en oeuvre du Parquet européen en droit belge*, Tweektalige studie gefinancierd door de FOD Justitie, juni 2019, 231p.
 - ▶ Rechtstreekse toepasbaarheid EOM-Verordening
 - ▶ Belangrijke beleidskeuzes

KU LEUVEN

EOM-verordening: een « meerkoppige draak »? (1)

- ▶ Toepassingsgebied: art. 5(3) EOM-Vo.
 - ▶ Vo. heeft voorrang
 - ▶ Maar welke aspecten niet (volledig) geregeld?
 - ▶ Nationaal recht
 - ▶ Welk nationaal recht?
 - ▶ SPR of andere WG? (bv. gegevensbescherming)
 - ▶ Behandelende of assisterende LS?
- ▶ Gedeeltelijke harmonisering SPR
 - ▶ >< voorstel Europese Commissie
 - ▶ + “*Deze verordening laat de nationale stelsels van de lidstaten inzake organisatie van het strafrechtelijk onderzoek onverlet.*” (R.O. 15 EOM-Vo.)
 - ▶ Bv. onderzoeksdaden
 - ▶ Bv. grensoverschrijdende onderzoeken
 - ▶ Bv. procedurele waarborgen

EOM-verordening: een « meerkoppige draak »? (2)

- ▶ Eigen terminologie(!)

- ▶ Bv. « sepot »

- ▶ Verhouding EOM en...

- ▶ Niet-deelnemende LSn
 - ▶ Derde landen
 - ▶ Europese instellingen

- ▶ Verhouding nationale rechter-HvJ

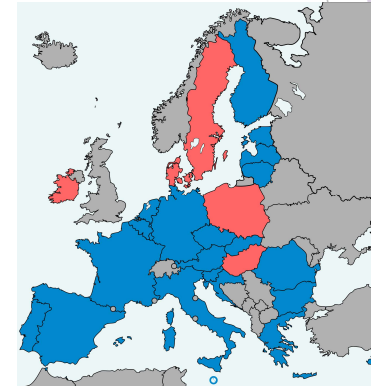
- ▶ Gegevensbescherming

- ▶ Studie EDPS:

- ▶ FRANSSEN, V. en CORHAY, M., *Interpretation of the EPPO Regulation in view of EPPO's supervision by the EDPS*, Studie gefinancierd door EDPS, mei 2021, 82 p.

- ▶ Lacunes? (ondanks doelstellingen)

- ▶ Bv. tenuitvoerlegging straffen (GB, VBV)
 - ▶ Bv. schadevergoeding

Enkele *capita selecta* (1)

- ▶ Onafhankelijkheid EOM
 - ▶ Voor- en nadelen
 - ▶ Concrete invulling
- ▶ Materiële bevoegdheid
 - ▶ EOM-Vo. + PIF-RL (implementatie)
 - ▶ Grijze zones
- ▶ Rol van rechter in het onderzoek

Enkele *capita selecta* (2)

- ▶ Belgische keuzes
 - ▶ OR
 - ▶ BE >< FR, ES, (Lux)
 - ▶ Bewuste en verdedigbare keuze
 - ▶ HvJ?
 - ▶ Douane
 - ▶ Vo.-conform?
 - ▶ GW-conform?
 - ▶ Implementatie
 - ▶ Lacunes
 - ▶ Bv. weghalen EOM-zaak uit België
 - ▶ Bv. heropenen EOM-zaak?

Conclusie

- ▶ Toepassing moeilijk en hybride wettelijk kader = uitdaging
 - ▶ Richtlijnen EOM-college -> transparentie
 - ▶ Maar goede samenwerking ook (vooral?) beïnvloed door menselijke factoren!!
- ▶ Rechtspraak HvJ
 - ▶ Impact op EU en nationaal niveau
- ▶ Toekomstige aanpassingen EU wettelijk kader = quasi-zekerheid

Verdere lectuur

▶ IN VOORBEREIDING:

- ▶ V. FRANSSEN en M. SIMONATO, “The EPPO as an EU laboratory of comparative criminal procedure”, in *Liber Amicorum* (XXX), 2023.
- ▶ CLAES, A.L. en FRANSSEN, V., “When EPPO meets customs: A clash of enforcement strategies and procedural safeguards”, Conferentie UniLU en EULEN Jean Monnet, Luxemburg, 30 mei - 1 juni 2022.
- ▶ FRANSSEN, V. en CLAES, A.L., “Enforcement of policies against illicit trade in tobacco products in Belgium”, in VERVAELE, J. en TOSZA, S. (eds.), *Illicit Trade in Tobacco Products. In Search of Optimal Enforcement*, Springer, 2022, 135-223.
- ▶ CLAES, A.L., WERDING, A. en FRANSSEN, V., “The Belgian Juge d’Instruction and the EPPO Regulation: (Ir)reconcilable?”, *European Papers* 2021, Vol. 6, No. 1, 357-389.
- ▶ FRANSSEN, V., WERDING, A., CLAES, A.L. EN VERBRUGGEN, F., “La mise en oeuvre du Parquet européen en Belgique: Quelques enjeux et propositions de solution”, in CHEVALLIER-GOVERS, C. en WEYEMBERGH, A. (eds.), *La création du Parquet européen: simple évolution ou révolution au sein de l’espace judiciaire européen?*, Brussel, Larcier, 2021, 135-173.
- ▶ VERBRUGGEN, F., V. FRANSSEN, A.L. CLAES en A. WERDING, “Implementation of the EPPO in Belgium: Making the Best of a (Politically) Forced Marriage?”, *European Law Blog*, 18 november 2019, <https://europeanlawblog.eu/2019/11/18/implementation-of-the-eppo-in-belgium-making-the-best-of-a-politically-forced-marriage/> .
- ▶ Veel ouder, o.a.:
 - ▶ FRANSSEN, V., “National Parliaments Issue Yellow Card against the European Public Prosecutor’s Office”, *European Law Blog*, 4 november 2013, <https://europeanlawblog.eu/2013/11/04/national-parliaments-issue-yellow-card-against-the-european-public-prosecutors-office/> .
 - ▶ FRANSSEN, V., “Proposed Regulation on the European Public Prosecutor - Thinking Federal?”, *European Law Blog*, 8¹⁰ augustus 2013, <https://europeanlawblog.eu/2013/08/08/proposed-regulation-on-the-european-public-prosecutor-thinking-federal/> .

Vragen?

vanessa.franssen@uliege.be

